

نشانی دانست از یک بیم و نگرانی گسترده نسبت به یک مردم غیر قابل حکمروایی که بر هم زدن زندگی شیرین نخبگان را هدف دارد. هنگامی که از پلیسی می‌پرسند، در حالی که اتفاقی در کار نیست چرا بی‌جهت تظاهرکننده-ها را مورد ضرب و شتم قرار می‌دهی پاسخ می‌دهد: «ولی ممکن است اتفاقی بیافتد.»

کفتکو ۱۴

فیروزه میرمطهری

به نقل از :

¹. Sonja Margolina, "But something could happen" *Signandsight.com*, 2007/04/18

(ترکی - ارمنی) بود که در استانبول منتشر می‌شد. او هنگام مرگ ۵۲ ساله بود. باور عمیق به صلح و دموکراسی و تلاش بی‌وقفه در راه برقراری آشتی ملی در کشورش او را بر آن داشته بود که در همهٔ عمر شورمندانانه برای به رسمیت شناخته شدن ماجرای نسل‌کشی ارمنیان ترکیه در سال‌های آغازین جنگ جهانی اول تلاش کند و به همین سبب جایزهٔ هانری نانن برای آزادی مطبوعات به او اعطا شد. مرگ او بی‌گمان شکاف میان ملت‌گرایان ترک و بخش‌های پیشرو و ترقی‌خواه جامعهٔ ترکیه را عمیق‌تر می‌سازد.

"حق داریم در همان سرزمینی بمیریم که در آن زاده شده‌ام"

هراند در ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۴ متولد شد و با دو برادرش در یک پرورشگاه ارمنیان پروتستان در استانبول برآمدند. تحصیلات دانشگاهی‌اش را در رشته‌های جانورشناسی و فلسفه به پایان رساند و در ۱۹۹۶ آگوس را بنیان گذاشت که در آن ایام یک نوآوری و نخستین هفته‌نامهٔ دو زبانهٔ ترکی-ارمنی کشور محسوب می‌شد. سبک نوشتن بی‌پروا و گزنده-اش را وقف کارزار اعلام نشده‌ای برای بهبود بخشیدن به مناسبات ترکان با اقلیت ارمنی کشورش کرده بود. او آگوس را همچون "پلی در میان ترکان و جامعهٔ ارمنیان... و تنها راه مبارزه با تعصبی که در اعماق جامعهٔ ترکیه رسوب کرده" به شمار می‌آورد.

مرگ هراند دینک

"ما مردی را کشتیم که نمی‌توانستیم عقایدش را بپذیریم" - اورهان پاموک
روزنامه‌نگاران ترک سوگوار هراند دینک-اند، روزنامه‌نگار ترک ارمنی‌تباری که در روز ۱۹ ژانویهٔ ۲۰۰۷ / ۲۹ دی ماه ۱۳۸۵ به ضرب گلولهٔ یک نوجوان ملت‌گرای افراطی در مقابل دفتر هفته‌نامهٔ آگوس (Agos) به ضرب گلوله از پا درآمد. هدف این هفته‌نامه رساندن صدای جامعهٔ ارمنیان ترکیه به گوش دیگر بخش‌های جامعهٔ ترکیه و گشودن باب گفت‌وگو میان آنان بود. هراند از ۱۹۹۶ سردبیر و ستون‌نویس این هفته‌نامهٔ دو زبانهٔ

او که در سراسر عمر روزنامه‌نگاری‌اش با موانع و آزار و اذیت دستگاه‌های دولتی و تهدیدات قضایی روبه‌رو بود، در اکتبر ۲۰۰۵/آبان ۱۳۸۴ بر اساس ماده ۳۰۱ قانون کیفری، که برای پاسداری از هویت ترکی وضع شده است، مجرم شناخته شد. از هنگام تصویب این ماده قانون در ژوئن ۲۰۰۵/خرداد ۱۳۸۴ آزادی بیان در ترکیه سخت آسیب دیده و حدود ۶۵ نویسنده و روزنامه‌نگار بر اساس این ماده قانون تحت پیگرد قرار گرفته‌اند. این ماده، که "خبرنگاران بدون مرز" هم بارها تصویب آن را محکوم کرده است، دست دولتمردان ترک را برای ایجاد محدودیت‌هایی برای روزنامه‌نگاران، نویسندگان و روشنفکران ترکیه باز می‌گذارد و آنان را مجاز می‌دارد که سبب آزار و اذیت ایشان شوند. از جمله کسانی که بر طبق این ماده محکوم شده‌اند می‌توان از اورهان پاموک، برنده نوبل ادبیات، اومور هوزاتلی روزنامه‌نگار، و نیز هراند دینک را نام برد.

نظرات دینک درباره نسل‌کشی ارمنیان "توهین به ترکیه" و لاجرم جرم شناخته شد. در سال ۲۰۰۵/۱۳۸۴ به جرم "اهانت به هویت ترک" به شش ماه حبس تعلیقی محکوم شد و بار دیگر نیز در سپتامبر/مهر سال بعد به دلیل مصاحبه‌ای که با خبرنگاری رویترز کرده بود و در آن از قتل عام‌های به وقوع پیوسته در منطقه آناتولی در طی جنگ جهانی

اول به عنوان "نسل‌کشی" یاد کرده بود به دادگاه فراخوانده شد و با احتمال صدور حکم زندان به مدت سه سال روبه‌رو شد.

ملت‌گرایان افراطی ترک او را خائن قلمداد کردند و به هدف تهمت و افترای گروه‌های راست افراطی بدل شد. اما او به رغم همه افتراها و تهدیدها هرگز نپذیرفت که ترکیه را ترک کند. در آخرین مصاحبه‌اش گفت: "من میل دارم که در همین جا مبارزه‌ام را ادامه بدهم. این مبارزه مبارزه شخص من نیست، این مبارزه مبارزه همه کسانی است که برای دموکراتیزه شدن ترکیه مبارزه می‌کنند. اگر تسلیم شوم و کشورم را ترک کنم موجب شرم و بدنامی همگانی می‌شوم. اجداد و اسلاف من در این کشور زیستند و مردند، اینجا جایی است که من در آن ریشه دارم و حق دارم در همان سرزمینی بمیرم که در آن زاده شده‌ام." در آخرین مطلبی که در شماره ۱۹ ژانویه آگوس، یعنی روز کشته شدن‌اش، نوشت احساس‌اش را در مورد حکمی که درباره‌اش صادر شده بود چنین بیان کرد: "می‌بینم که مثل یک کبوتر ترسوده‌ام، اما می‌دانم که مردمان این سرزمین کبوترها را دوست دارند (...). کبوترها حتی می‌توانند در شهرهای شلوغ زندگی کنند. پریشان و نگران، اما به یقین، آزاد." قاتل جوان دینک اعتراف کرد که به او شلیک کرده است تا به آنچه "اهانت به ترک-ها" می‌خواند پایان دهد.

یک عمر مبارزه

دینک که قربانی مبارزه‌اش با تجدیدنظرطلبی و بازنگری‌های دولت ترکیه شد، یکی از سرآمدان کارزار ارمنیان ترکیه برای به رسمیت شناخته شدن قتل‌عام‌های سال ۱۹۱۵ بود. به قتل رساندن او دلیل روشنی است بر دشواری راهی که در پیش گرفته بود و نداوم یافتن وضعیتی آزاردهنده در ترکیه؛ به رغم آنکه این حادثه نشان می‌دهد که نسل‌های جوان‌تر نیز به ملت‌گرایی افراطی و بی‌رحمانه گرویده و بدان آلوده شده‌اند، ولی اقدام سریع دولت ترکیه در شناسایی و بازداشت ضارب هراند دینک و همچنین حضور مقامات رسمی ترک در مراسم خاکسپاری هراند را می‌شود نشانه‌ی جدی بودن حرکتی دانست که در خود ترکیه برای مواجهه با «مسئله ارمنی» وجود دارد.

راه‌پیمایی آرام حدود ۱۰۰,۰۰۰ نفر برای مراسم خاکسپاری هراند دینک نشانه‌ای روشن است دال بر اینکه بخش قابل توجهی از مردم ترکیه به دفاع از آزادی پای بند و وفادارانند. همه افراد، گروه‌ها و دسته‌های شرکت‌کننده در این مراسم پلاکاردهایی در دست گرفته بودند که بر آن نوشته شده بود: " همه ما ارمنی هستیم. همه ما هراند دینک هستیم." انتخاب چنین شعاری در کشوری که در آن کماکان "ارمنی" گاه همچون توهین به کار می‌رود شگفتی برانگیز است.

رامین کریمیان

بر گرفته و ترجمه شده از:

www.reporterwithoutborders.com

مفتخو ۱۴۳

گردهمایی چپ در نیویورک

هر سال تعداد زیادی گردهم‌آبی علمی در آمریکا برگزار می‌شود که محملی هستند برای تبادل نظر، آشناسدن با تحقیقات دیگران، دیدار و آشنایی با کسانی که در زمینه‌های مشابه فعالیت می‌کنند و احياناً رد و بدل کردن ایمیل و شماره تلفن، خرید کتاب و مجله، و دید و بازدید با اهل علم و فرهنگ. تعداد مقالات ارائه‌شده در بعضی از این گردهم‌آبی‌ها مثل انجمن مردم شناسی آمریکا یا انجمن علوم سیاسی آمریکا سر به چهار پنج هزار می‌زند.

